

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. — Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. — Telefon 21.

PÉNTEK, 1943 JULIUS 23

72. évfolyam

166. szám

Előfizetésben:

Évente . . . . . 600 félévre 300
negyedévre . . . . . 150 havonta 50

A Führer és Duce találkozója Stockholm, július 22.

Amikor a világszenzációt keltett találkozásnak híre nyilvánosságra került, berlini hivatalos körökben csak szűkszavú magyarázatot fűztek ahhoz. De azokból mégis azt a következtetést lehetett levonni, hogy a tengely vezéreinek találkozója az angol és amerikai csapatok szicíliai partraszállás folytán alakult helyzet tette szükségessé. A két katonai főparancsnok, természetesen az általános háborús helyzetre vonatkozó áttekintést is folytatták, amelynek alapján az ellenség képtelen kombinációit fogják megakadályozni, semmivé tenni. Mindez Európa jövő sorsa iránti felelősségük tudatában történt.

A svájci határ mentén „tilos övezet“ van

Róma, július 22.

A Chamonixban állomásozó olasz hadműveleti csoport parancsnoka katonai okokra hivatkozva a francia-svájci határ mentén „tilos övezet“ létesített.

Portugál köziró Magyarországon

Budapest, július 22.

Ameal ögróf, portugál köziró és hitvese néhány heti tanulmány uton Magyarországon tartózkodott, mint a magyar kormányelnök vendége. A neves portugál köziró hazatérése alkalmával a sajtónak adott nyilatkozatában rendkívüli meleg hangon emlékezett és köszönte meg a szívélyé fogadtatást, amelyben része volt. Többek között kijelentette, mennyire boldog és megelégedett utjának eredményével. Szellemiékben is gazdag nagy nép kultúráját volt szerencséje közelebbről is megismerni. Megemlékezett arról, hogy a magyar nép már a keresztes háborúk idején a nyugat védelmében kiváló szolgálatot tett a keresztényeknek, haladásnak, kulturának. Rakoczi és Kossuth országepítő munkáját megtartta.

Meg is nyerhetjük, de el is veszthetjük...

Vigó, július 22.

A „News Chronicle“ az angol admirális hivatalos megállapítását közli, amelyből kitűnik, hogy az angol hajóépítő üzemekben 1943 január 1-től június 30-ig 66 sztrájkot történt. Így csak a legfontosabb üzemben a Clydben 43-szor szünetelt a munka. Az admirális most felhívást és figyelemztetést intézett a hajóépítő üzemek tulajdonosai és a munkás ághoz, teljesítsék kötelességüket, mert hogyha a német buvárhajó veszedelem ismét fölülkérekedik, úgy Anglia a háborút el is vesztheti.

A keleti hadszíntéren az eddigi harcok során a német véderő 45.177 foglyot ejtett

Berlin, július 22.

A Miusznál és a Donjec középszakasznán tegnap is sikertelenül kísérelte meg az ellenség a német védővonalat, erős gyalogos és páncélos harcokcski kötelékekkel áttörni. Heves ellenséges támadások és előretörések közben váltakozva megindultak a német ellentámadások. A harcok folyamatban vannak.

Az Orel térségben, leginkább a város keleti és északi részén, a heves védelmi harcok tovább tartanak. Ugyanannak a harcszakasznak déli részén a védelem az ellenségtől széles vonalon indított támadásait véresen visszaverte, helyi támadásokat pedig elhárította.

A német csapatok a tegnapi napon elpusztítottak 133 bolsevista páncélos harckocsit.

Július 5—19 időközben az ellenséggel vívott heves védelmi és támadó ütközetekben 45.172 foglyot esett német kézre, a német véderőcsapatok, felfegyverzett SS kötelékek és a légvédelmi tüzérség pedig kilőttek 4827 szovjet páncélos harckocsit és további többszáz páncélos harckocsit a légierők kötelékei pusztítottak el. Azonkívül 2201 ágyút és 1080 gránátvetőt zsákmányolt, vagy pusztított el a német véderő. Ugyanazon időközben lelőttek 2344 szovjet repülőgépet.

Egy német buvárhajó a Fekete tengeren elsüllyesztett egy kétezer tonnás szovjet szállítóhajót. A Kronstadt-öbölben pedig lángba borult egy uszályhajóraj, amelynek elsüllyedése biztosra vehető.

Az ellenség július 20-ra forduló éjjelen, a sűrű köd leple alatt, nagyobb erővel partraszállást kísérelt meg a norvég partokon Vardoe városánál. A tengerpart védelmét ellátó véderőcsapatok kötelékei, a haditengerészet tüzérsége és a légvédelem összefoglaló tüzében az ellenséges partraszállási ki-

sérlete teljesen összeomlott. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett és kénytelen volt visszavonulni.

A szicíliai harcvonal gyugati szakasznán a német és olasz csapatok végrehajtották a megszabot hadmozdulatokat, anélkül, hogy abban az ellenség megzavarta volna.

A harcvonal keleti szakasznán a védőcsapatok elhárították angol csapatok számos támadását és helyenkinti betöréseit megsemmisítették.

Az ellenség szállító hajórajja ellen vezetett harcokban tegnap is lényeges sikereket értek el a német és olasz repülők. Málta ellen vezetett és már előzőleg jelzett támadás során, július 20-ra forduló éjjelen, a német harcrepülők lángba borították La Valetta kikötőberendezéseit és bombatalálattal megrongáltak 7 szállítóhajót, amelyek közül kettőnek elsüllyedése biztosra vehető.

Egy német buvárhajó kötelék, éjjeli vállalkozásban támadást vezetett Szirakuza kikötője ellen és megismételt meglepetésszerű rohamban elsüllyesztett 2 ellenséges rombolóhajót és egy gőzöst, 3 ezer tonna ürtartalommal. Egy további nagyobb hajó torpedótalálattal súlyosan megrongálódott.

Roosevelt telhetetlen

Amsterdam, július 22.

Roosevelt 4.934.725.000 dollárt kért a törvényhozástól az Egyeült Államok tengerészeti légi erejének céljaira. Kivánságát azzal okolta meg, hogy a kért összegre a háború sikeres folytatása céljából van szükség.

Az angolok elismerték egy cirkálójuk elsüllyesztését

Madrid, július 22.

A „Pakenham“ nevű brit rombolót, amelynek elvesztését a brit tengerügyi hivatal jelentette, a háború alatt bocsátották vízre. A romboló a brit haditengerészet legmodernebb egységeihez tartozott.

Pius pápa Rómába költözött Róma, július 22.

XII. Pius pápa a nyilvánosságnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a Vatikánvárost elhagyja és Róma területére költözik, ha az ellenség Róma bombázását megismétli, illetve folytatja. A pápa Róma területén az egyik pápai palotában helyezkednék el. Célja ezzel Róma újabb bombázását megakadályozni, de hogyha az mégis bekövetkeznék, a lakosság szenvedéseiben részt akar venni.

Legújabb jelentések szerint Öszentérsége a Pápa már el is hagyta Vatikánvárost és mint Róma püspöke, az olasz főváros egyik palotájába költözött.

A világ katolikus társadalmára óriási benyomást tett a Szent Atya sorsvállalása hivel.

Uccai harc kommunistákkal

Szófia, július 22.

Szófiában a rendőrorjáratnak föl-tűnt két turista ruhába öltözött és biciklin haladó fiatalember, akiket igazolásra szólított fel. A két gyanus alak igazolás helyett revolver övéseket adott le a rendőrökre, mire a rendőrök az egyik fiatalembert agyonlőtték. A másik bombát dobott a rendőrök közé és elmenekült, de üldözőbe vették és azt is agyonlőtték. A harcban az egyik rendőr is életét veszítette. Az ártalmatlanná tett fiatalember z-ebeiben kommunista propagandát szolgáló iratokat találtak.

Bose nemzeti hadserege

Ankara, július 22.

Bose nemzeti szabadságmozgalmának sikeres megszervezése során egyetlen napon 2500 ifjú indus jelentkezett önkéntesen a nemzeti hadseregbe. De nemcsak ifjak, hanem leányok és asszonyok is tömegesen jelentkeznek főlvetelre, akik sorkatonai szolgálat teljesítésére is készek.

Hosszu, tövises és göröngyös út előtt állunk

Stockholm, július 22.

Az angol liberális párt vezetője és Anglia légügyi minisztere, Sinclair eddigi, a nyilvánosságnak szánt felszólalásaiban mindig arra intette honfitársait, hogy a propaganda által hirdett sikereket fogadja fenntartással. Most a Földközi-tengeren folyó nagy küzdelmekkel foglalkozik és azt mondja, azok tulajdonképpen csak a még nagyobb ütközetek kezdetét jelentik. Németország óriási katonai hatalom — mondotta továbbá a miniszter — és ne hagyjuk magunkat elvakítani a Földközi-tengeren elért sikerektől. Egy pillanatra se higgyük, hogy most már megnyit az ut Európába. Ellenkezőleg az az ut még hosszú, tövises és göröngyös, mert Németország továbbra is elkeseredett szilárdsággal küzd. Össze kell szednünk minden erőnket, ha elért sikereinket meg is akarjuk tartani.

Asszonyi elhivatottság

Az idén is, mint minden évben, — szép rózsás tavasz kezdetén — megünnepelte majdnem minden város és falu magyarsága az anyák napját. Lélekiemelő, magasztos ünnepek voltak ezek, nagynak, kicsinynek egyaránt.

A sokgyermekes anyáknak, mely büszkeség tölthette el szívüket, amidőn virággal, diszoklevéllel lettek kitüntetve. De rá is szolgáltak, a Haza, az emberiség és asszonyi, illetve anyai méltóságuk révén.

Szinte szegyenkezőve álltunk mellette, kevés gyermekkel rendelkező anyák. De milyen szegyenpir futhatta át, azon asszonyok arcát, akik egyetlenegy gyermeknek sem adtak életet. Vagy az önzés által megkeményedet szív nem érzett semmi lelkiimereti furdalást, asszonyi elhivatottságának mulasztásán?

Az asszonyi önzés elfojtotta a legszébb és legnemesebb érzést: Az anyai szeretetet.

Az asszonyi túlzás a hatalomnak, a pénznek, a vagyonnak a túbecsülése, nagyobb ezekben az asszonyokban, mint az asszonyi elhivatottság, mély és magasztos feladata, nagyobb mint az asszonyi szerelemföltés, sőt nagyobb, mint az asszonyi önfeláldozás.

Ha megfigyeljük az asszonyi bünkrónikát az ókortól kezdve — belefoglalva az uralkodó nagy asszonyokat is — megállapíthatjuk, hogy nem a szerelem az asszonyi gonoszának legigazibb fejbújtója hanem az ura'oura vágyás, a pénzsóvárság, vagy a haszonlesés.

A nagy méreg-keverőnők a római Lokustától kezdve, a ma Baba Anukáig, pénzért hajtottak végre szörnyű tetteiket, mert a pénz — az ördögnek eme eszköze — az asszonyok szemében, (már akinek erre hajlama van és önuralommal nem rendelkezik) sokkal nagyobb és sokkal több, mint a legpénzsóvárabb férfi megítélésében.

Az asszonyi pénzsóvárságnak — eme asszonyi túlzásnak — sok sok áldozata van és sajnos sok nagy bajnak és tragédiának is okozója.

Ezért nem is szerethetjük a gyermektelen asszonyokat. Kívételt képeznek persze azon sajnálatra méltó asszonytársaink, akiknek Isten nem adott gyermeket. De azok az önző nők, akik pénzsóvárságból nem lettek anyák, nem tudják mi az adni, me'egszívvvel, szeretettel, önzetlenül, ahogy csak egy anya tud adni, megvonni magától mindent, lemondani az élet sok élvezetéről és gyönyörűségéről éjjel-nappal feláldozni gyermeke egészségéért és felneveltetéséért.

Azért hajoljunk meg a sok gyermekes anyák előtt, mert szívüket kell, hogy az adás és önfeláldozás szent törvénye által, a nemes érzések öntudatlanul is átjárják és így egy nemzetnemesítő folyamat megy végbe, a sok gyermekes asszonya'unk által, elfojtva egy általános veszedelmet, mely a tulságosra nőtt pénz sóvárság által, elsorvasztotta már az asszonyi jó érzéseket, a női hivatás legmagasztosabb érzését: „Az anyaságot.“

Azért van az, hogy ezekben a történelmi nagy és nehéz időkben még jobban fel kell figyelniük, hogy asszonyaink megtartsák a mély és nemeshez való szeretetérzését, hogy elfojtsák magukban a pénzimádat ösztönét, s az önfeláldozás nagy

Sikertelen bolsevista

partraszállási kísérlet

Berlin, jul. 22.

Az ellenség Vardos-nál, a norvég tengerparton megkísérelt partraszállási vállalkozása teljes kudarccal végződött. A partraszállást három hullámban, több mint 60 könnyű gyorshajóval szándékoztak véghezvinni. A sűrű köd dacára, a német partvédelem idejekorán észrevette a közeledő hajórajt. A védelem megvárta a hajók közeledését és amikor

biztos lőtávolságba kerültek, megindította a tüzelést. A part és légvédelem tüzelés olyan heves volt, hogy a támadók már rövid időn belül kénytelenek voltak a ködburkolatba visszavonulni. Több hajó súlyosan megsérült, de a köd miatt nem lehetett azok elsüllyedését megfigyelni. Ahogy a jelentés közli, egyetlen elleneséges katona sem tehetette lábát norvég földterületre.

Olaszország mindent megtesz, hogy Törökország a béke lényeges alkotó eleme legyen

Konstantinápoly, jul. 22.

Guariglia ankarai olasz nagykövet Istanbulba érkezett és az Olasz Házban fogadta az olasz telepet.

Az olasz-török viszonyról szólva, a nagykövet hangsúlyozta annak barátságos jellegét és kijelentette: a török nép nem felejtheti el, hogy az előző világháború másnapján Olaszország volt az első, amely elismerte Törökországnak az élethez való jogát és szembe-

szállt szövetségeseivel, akik hideg szívvel Törökország megfajtását határozták el. Olaszország mindent megtesz, hogy Törökország a földközítengeri egyensúly és a béke lényeges alkotóeleme legyen. Az olasz politikai irányozódás változatlan és az is marad. Törökország tudja, hogy sorsa felbontathatatlannal Európával kapcsolatos, az új Európával, amely a háború szenvedéseiből kifejlődik.

Egy volt litván külügyminiszter a Szovjet balti politikájáról

Berlin, július 22.

Kreve-Mickevicius volt litván külügyminiszter a „Hamburger Fremdenblatt“ hasábjain érdekes közléseket tesz Molotov szovjet külügyi népbiztossal 1940-ben folytatott öt óra hosszát tartó beszélgetéséről. Már három nappal Litvániába való betörésük után 1940 június 18 án a Szovjet Kóvnóban „nép“-kormány létesítését írta elő. Ez a „nép“-kormány teljesen minden hatalom híján volt. A vörös belügyminisztérium teltette magát valamennyi határozatán. A vörös hadsereg katonai igazgatása folyton új ultimátumjellegű követelésekkel állott elő. Már 14 nappal a kormány megalkotása után Kreve-Mickevicius külügyminiszter kénytelen volt Molotovtól kihallgatást kérni. A Kreml ezt elutasította, „mert hiszen Kóvnóban jelen van a népbiztosok tanácsának meghatalmazottja (Dekanozov), akivel a litván kormány min-

denről megállapodhatik“. Csak amikor a nemzeti miniszterek lemondással fenyegetőztek, engedélyezték június 20-ára a litván külügyminiszter megjelenését a Kremlben. Kreve-Mickevicius tanár, aki nyomban elutazott, Molotov előszobájában hat és fél óra hosszát várt, amíg fogadták. A beszélgetés öt óra hosszát tartott. „Molotov kijelentette nekem — mondja a volt külügyminiszter —, hogy Smetona, az eddigi elnök, nem ostoba ember ugyan, de nyilván annyira begyepesedett, hogy helyzetét nem ismerte fel, a szovjet helyőrség bevonulása után (1940) nem enyhítette rendszerét, hanem még szigorubb intézkedéseket tett minden ellen, ami szovjetorosz kulturának volt tekinthető. Ez a politikája indította a szovjet kormányt Litvánia katonai megszállására.“

Molotov tehát itt első ízben ismerte el kertilés nélkül — folytatják a feljegyzések —,

művészetét gyakorolják, ami a saját gyermekeik iránti szeretetben jut legjobban kifejezésre.

Ezekből láthatjuk, hogy egy ösztönös népi védekezés is van az anyaságban, nemcsak faji fenntartás

szempontjából, hanem léleknesesítő szempontból is.

Igy felvértezve és áthatva asszonyi elhivatottságunktól megküzdünk a nehéz mával és méltók leszünk a szebb jövőre.

S. I.

hogy a „csatlakozás“ nem a litván nép kívánságára történt. A szovjet kormány továbbá elhatározta — folytatta Molotov —, hogy a balti államokat külön köztársaságokként beolvasztja a szovjet köztársaságok családjába. Ezen felül a kisállamoknak a jövőben amúgy is el kell tűnniök... és Litvániának, valamint a többi balti államnak jobb, ha a „tanácsköztársaságok tiszteletreméltó családjához“ csatlakozik.

Észak- és Középkína oszthatatlan

Nanking, július 22.

Vang-Ko-Min, az északkinai politikai bizottság elnöke a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a nemzeti Kína északi és közép része oszthatatlan és elválaszthatatlan egymástól. Politikai és gazdasági kérdésekben teljes az egyetértés az államvezetők között. Egyetlen nyílt kérdés áll még fenn és az a valuták különbözősége a két országrészben. De annak a kérdésnek rendezése is folyamatban van.

A svájci Vöröskereszt orvosi bizottságot küld Németországba

Zürich, július 22.

A genfi Nemzetközi Vöröskereszt bizottsága a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki: A Nemzetközi Vöröskereszt bizottsága négy svájci orvost küldött Németországba a brit és lengyel foglyok művegtagokkal való ellátására. A bizottság már el is utazott és egy hónapi marad Németországban. Egy ortopéd misszió már járt Németországban és megállapította, milyen segédeszközökre van a hadirokkantaknak szükségük. A 430 drb művegtag gyártása most befejeződött és az új bizottság látja el velük a hadifoglyokat. A német hatóságok nemrég átvujtottak egy listát a nemzetközi vöröskeresztnek, amelyben ismertették az újabb hadirokkantakat. Ezeket is meg fogják vizsgálni az újonnan kiküldött svájci orvosok.

Vörösbőrűek verbuválása katonának

Genf, július 22.

Amikor a fehérbőrű emberek fölfedezték és utána meghódították Amerikát, az ott lelt vörösbőrűeket vagy indiánusokat tüzzel-vassal pusztították. Az ellenük vezetett irtóháborúnak meg is volt az eredménye. Erősen lefogyatkozott a számuk és úgy tűnik, a faj a kivészés lejtőjén áll. Elnyírtan mégis él még vörösbőrű, leginkább Kanadában. Az angol hadvezetés, szorultságában, most a Kanadában élő vörösbőrűeket is be akarja sorozni katonának. Ahogy az angol „Uj Idők“ című lap írja, az indiánusok tiltakoznak besoroztatásuk ellen, mégpedig hivatkozással Viktoria királynétől kapott pátenstuk alapján. A szabadalmi okmány ugyanis úgy szól, hogy az indiánusok nem kötelesek hadbavonulni, hogyha a fehérbőrű alattvalók háborút viselnek.

A DMKSz Beszerzési és Fogyasztási Szövetkezete Nagybecskerek felvessz azonnli belépésre agilis és a kereskedelem minden szakában jártas ÜZLETVEZETŐT Írásbeli ajánlatok személyesen a Főüzletben, Temesvári utca 15. szám alatt nyújtandók be. 738

HIREK

A Jeges-tenger a közeljövőben nagy események színhelye lesz

— írja egy finn lap

Az „Ilkka“, a parasztpárt lapja, vezércikkben azt írja, hogy bár általában arra számítanak, hogy a szövetségesek a Balkánon kísérik meg a partraszállást, mégis sok je arra is mutat, hogy az északi Jeges-tenger a közeli jövőben nagy események színtere lesz. Egyébként nem látják érthető okát annak a ténynek, hogy nagy amerikai csapatokat von-

tak össze Izlandon, ha nekik semmiféle feladatot nem szántak volna. Ezek a csapatok már közel két éve állomásoznak a szigeten és erős légi egységekkel támadásra készen állnak. Norvégiában Kirkenessnek vagy Finnországban Petsamónak és a finn félszigetnek elő kell készülnie meglepetésekre — hangoztatja a finn lap.

Jásznap	Julius 31 nap
18	Kat. Kamil hv. Prot. Frigyes
Hétfő 19	Kat. Páli Vince Prot. Emilia
Kedd 20	Kat. Jeromos hv. Prot. Illés
Szerda 21	Kat. Dániel Prot. Dániel
Csütörtök 22	Kat. Mária Magd. Prot. Mária Magd.
Péntek 23	Kat. Apollinár Prot. Lenke
Szombat 24	Kat. B. Kinga Prot. Krisztina

Ma a Salvator (Schwarz) gyógyszerár (Alekszandrova és Szvetoszavszka ucca, sarok) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 3 óráig csak az ügyeletes gyógyszerár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 8 órától hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije, lakik Zmaj Jovics 28. szám alatt.

Kivánsághangverseny! A BMKSz zenekar kivánsághangversenyére befutott kivánságok próbái nagy lendülettel folynak — annyit elárulhatunk hogy nem csak Bánát legjobb műkedvelő énekesei és táncosai lettek már felkérve de felkérték Falvay Mihály budapesti híres dalénekest is, akit városunk és egész Bánát művészetért rajongó publikuma ismer és szeret. Falvay Mihály tekintve a jótékony célt a kivánságoknak eleget fog tenni és a műsorban ő is fel fog lépni természetesen olyan számokkal, amiket a publikum különösképp szeret.

A kivánságok benyújtásának határideje augusztus 1. A kivánságokat a BMKSz központi irodájában, Kecskeméti urnál kell leadni.

Különleges rádiódíj. A Kerületi eljárásnak a hivatalos lap 102. számában megjelent rendlete alapján, minden rádiókészülék után, tekintet nélkül arra, hogy használatban áll, vagy sem, 30 dinár különleges díj fizetendő. — kultúrcélra. A díj lefizetése azonnal esedékes. Annak fölhasználásáról a Kerületi eljáró hozza meg a döntést. A lefizetett díjról a rádiótulajdonos nyugtát kap. Aki 1943 július 31-ig nem fizeti le a különleges díjat, azt a hatóság 10 000 dinár büntetéssel sújtja és a rádiókészüléket elkobozzák. Nagybecskereken a város kézbesítői a rádió tulajdonosokat otthon fölkérik, a 30 dinár díjat beszedik és arról hivatalos elismervényt adnak.

Koszorúmegváltás. Szabo Illés lakácsfalvai jegyző hitvese elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címen Szabó Zoltán református ker. esperes és családja háromszáz dinárt adományozott a Magyar Női Tábor napközi otthona javára.

Figyelem!

Áramfogyasztók!

A helybeli villamosközpont az összes áramfogyasztók tudomására hozza, hogy a gőzturbina felülvizsgálását és alapos javítását rövidesen keresztül vinni szándékozik. Miután a villamo központ megfelelő tartalékgéppel nem rendelkezik, **egy érezhető csökkenést kell az áramfogyasztásban keresztül vinni.** A javítási munkálat kezdetét, illetve az áramfogyasztás csökkentését és ennek időtartamát a helybeli lapok idejében közlik.

Az összes áramfogyasztók felkértenek, hogy **különösen figyeljék az újságban megjelenő villamosközponti utasítást** és ahhoz saját érdekükben, szigorúan alkalmazkodjanak.

„Vojvodina” villamosági Rt.

„Ne azt keressük, ami egymástól elválaszt, hanem ami összekapcsol.” Rimaszombattól jelentik: Dr. Enyedy Andor tiszánimeni református püspök gömöri egyházlátogatása során Rimazecs községben is járt. Itt Mázik Béla római katolikus esperes-pébános üdvözölte. „Nekünk — mondotta többek között — akik Isten katonái vagyunk, vállvetett munkával kell felvennünk azokkal a harcot akik Istennek ellenségei. Nem tűrhetjük, hogy bárki őket verjen közénk, akik egy hazának gyermekeivé és egymásnak testvéreivé születünk.” A meleg szavakra Enyedy püspök ezt válaszolta: „Isten módot ad nekünk rá, hogy ne azt keressük, ami egymástól elválaszt, hanem, ami összekapcsol. A széthúzás és pártoskodás lehetett a békevégek luxusa, de a mai válságos, megpróbáltató idő ezt nem enged meg.”

Fából készült élelmiszer. A növények testének legnagyobb részét egy rendkívül hasznos és az iparban sokféleképpen felhasználható anyag, az úgynevezett cellulóze alkotja. Cellulózéból készül a papír, a különböző műselymek legnagyobb része, egy sereg robbanóanyag, ezenkívül számos más használati tárgy, amelyeket nehéz lenne mind felsorolni. Az emberiség szempontjából döntő jelentőségű lenne, ha a vegyészeknek a cellulóze ugyanis az ember számára emészthető és a növényi táplálékkal bevett cellulóze mint értéktelen alak, minden lényegesebb változás nélkül hagyja el a szervezetet. Egyedül néhány növényevő állat képes a cellulózt megemészteni, ezek is csak úgy, hogy szervezetükben állandóan egysejtű lények tartózkodnak, amelyek segítenek a gázdaállatnak a cellulóze felbontásában. Sokféleképpen kísérleteztek már,

de a cellulózéból idáig még nem sikerült emberi élelmiszert készíteni. Annál nagyobb jelentőségű az a hír, amely nemrég egy külföldi tudományos lapban látott napvilágot. A közlemény szerint egy műrostgyárnak a műselyem gyártásánál visszamaradt fatörmelékéből sikerült kitűnő és könnyen emészthető tápanyagot készítenie. A tápanyag egy élesztőféleség, amely — mint az élesztők általában — rendkívül magas E vitamintartalmával tűnik ki. Ezzel tehát nehezen megszerezhető vitamínhoz lehet olcsón és nagy mennyiségben hozzájuttatni az emberi szervezetet. Az új élelmiszert több táplálási kísérletet folytattak és a kísérletek minden tekintetben kielégítő eredménnyel végződtek. A fából készült tápszer, a hírek szerint, hamarosan a zabpehelyhez hasonló alakban kerül forgalomba.

Hogyan lehet megállapítani a hal életkorát? Berlinből jelentik: Egy kieli természettudós biztos módszert fedezett fel a halak életkorának megállapítására. Ugy találta, hogy a halak „hallóköveire” évenként két réteg rakódik: egy átlátszó és egy homályos. Ezek után éppúgy meg lehet állapítani a halak éveinek számát a hallókövek gyűrűiből mint ahogy eddig a fatörzsek gyűrűit számlálták össze, ha a fák életkorát akarták meghatározni.

Kerületi parancsnokság I/823.

Hirdetmény

A kerületi parancsnokság 1943 évi június 27-iki hirdetménye a következők szerint változik:

1. Mindennemű előadások megtartására szóló kérvények idejében, legálább **14 nappal az előadás előtt 5 példányban nyújtandók be** engedélyezés végett a kerületi parancsnoksághoz. Az előadásra kerülő darabok (pl. előadandó versek másolatai, szindarabok stb.) mint mellékletek csatolandók. Kérvényminták a kerületi előjáróságtól, a bánáti rendőrprefektúrától, a járási szolgabirodságoktól és a rendőreljáróságtól kérendők.

2. Eme előadások megtartására szóló engedélyt **1943. évi július 15-től** kezdve az I/323 sz. kerületi parancsnokság, illetve az 1. sz. Polizeikreisstelle (mindkettő Becskereken) adja meg.

3. Későn beérkezett kérvények el lesznek utasítva.

Becskerek, 1943 július 21.

Kerületi parancsnokság.

Kerületi Eljáró megbízásából közgazgatási ügyosztály megbízottja:

Dr. Gross.

Elcserélném

családi házamat Aradáci utca 55 Becskerek közelében levő földdel (kis szállás) — Bővebbet: **Alexander Fogel, Becskerek** Aradáci utca 55. szám 749

Kéményseprősegéd

állandó munkát kap

Maurer János járási mesternél, Versec, Mohren utca 12. 760

Vennék öreg gyermek-kocsiról még jó állapotban lévő gumival kerekeket. Jól megfizetem, vagy esetleg cserébe adnék egy gyermekágyat matraccal. 759 Takovszka u. 4. sz.

Csungking Kina nehéz helyzete

Ma már nyilvánvaló, hogy a kínai-japán viszály nem lehet közömbös a világpolitika és a világgazdaság további sorsára, mert a két nép kormányai a hozzájuk tartozó érdekerületekkel együtt több mint 800 millió ember mindennapi életét irányítják. A keletázsiai háborús viszály eddigi hat esztendeje alatt Japán óriási háborús és gazdasági felkészültségre tett tanúságot, Kina viszont makacs ellenállásával vonta magára az egész világ figyelmét. Különösen azóta növekszik az érdeklődés Kina helyzete iránt, mióta a japán hadvezetésnek sikerült az India felé vezető utakat hatalmába keríteni. Ezzel a Csangkaisek tábornagy irányítása alatt álló Kina — az ugynevezett Csungking Kina — teljesen magára maradt a Japán elleni harcában.

A japán sajtó állandóan napirenden tartja a kínai helyzetet és a politikai és katonai szempontoktól eltekintve, inkább gazdasági téren vizsgálja Csungking Kina helyzetének alakulását. A Tokióban megjelenő Gaiko Jiho című tekintélyes szaklap most hosszabb tanulmányban foglalkozik a csungkingi kérdéssel és olyan jelenségekre mutat rá, amelyekből tárgyilagos szemlélettel is a csungkingi kormány uralma alatt álló területek gazdasági válságára lehet következtetni. A japán lap idézi Kung Szhiangszhi csungkingi pénzügyminiszter legutóbbi beszédét, melyben közli, hogy a bankjegyforgalom 22.5 milliárd yent emelkedett. A japán szakiró szembeállítja ezzel azt a tényt, hogy 1937-ben, a viszály kitörése idején még az egész kínai birodalomban 14 milliárd volt a bankjegyforgalom, a mostani óriási növekedés tehát erősen inflációs jelenség, annál is inkább, mert azóta a csungkingi kormány hatalma alatt álló Kina gyakorlatilag csupán egyharmadát teszi ki a régi kínai birodalomnak.

Hasonló aggasztó gazdasági jelenség az is, hogy a mérhető indexszám az 1937-es évet alapul véve, 1943 tavaszára már 66-szorosára emelkedett, egyes nyersanyagok és fogyasztási cikkek pedig a százszoros árat is elérték. Különösen súlyosan esik számításba a kínai nép fő ellátási cikkének, a rizsnek az áremelkedése. A csungkingi kormány rendkívüli intézkedéseket volt kénytelen életbeléptetni, hogy a rizsellátást biztosítsa. Megállapították a fejadagot felnőttek számára havonta 2 To (egy To körülbelül 14 kg) súlyban, a gyermekek ennek a felét igényelhetik, de a sokszor drákói szigorúságu beszolgáltatási és termelési intézkedések sem vezettek olyan eredményre, hogy mindenki hatósági uton juthasson hozzá a havi rizsadagjához.

A gazdasági válság rohamos súlyosbodásának a legfőbb oka a japán szakértő szerint az, hogy Csungking Kina elvesztette a fő bevételi forrását, a kikötők vámbevételét, mert ugyszólván az egész tengerpartját japán katonaság szállotta meg. Nagyon megcsappant ezenkívül a legjelentősebb adó, a sóadó is. A csungkingi kormányzat most új adóemek behozatalá al, olajadóval, gyufaegyedárussággal, valamint a régi adóemek emelésével i yek zik az egyensúlyt helyreállítani, de a nyersanyagforrások, a bányák, értelepek, a szén- és wolfram-bányák csaknem mind japán kézre kerültek és a még megmaradt ipartelepek sem tudják már a régi teljesítményt produkálni. A nagy szigorral és igyekezettel végrehajtott szükségintézkedések megközelítőleg sem képesek pótolni a hiányt és a válságos helyzet enyhülése helyett most már

rohamosan indult meg az inflációs és áltáános drágulási folyamat.

A japán sajtó úgy itéli meg Csungking Kina helyzetét, hogy a politikai és katonai helyzetet is a gazdasági összeomlás fogja véglegesen megoldani. A terjedő elégedetlenség jele, hogy egyre több csungkingi csapattest adja meg magát, vagy egyenesen át-pártol a Vang Csing Vej vezetése alatt álló nankingi nemzeti kínai kormány-

hoz. Mindig erősebben érvényesül a csungkingi Kinában az a propaganda, amellyel a nemzeti kínai kormány tudomá ára hozza a lakosságnak, hogy nem számíthatnak a külső segítségre, Kina teljesen magára marad és elvárzik, ha nem illeszkedik bele a nagy keletázsiai politikai gondolatba. Ma már az a való helyzet — írja a japán sajtó —, hogy a japán haderő különösebb beavatkozása nélkül is napról napra csökken a csungkingi kormány hatósága alatt álló kínai területek ellenálló ereje.

A nagybecskereki KATOLIKUS IFJUSÁGI EGYESÜLET

julius 31-én, augusztus 1., 2. és 3 án a Városi Színházban szinrehozza a

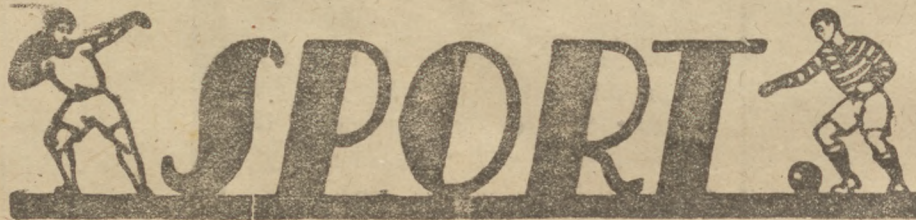
KLÁRICA

című 3 felvonásos énekes népszínművet.

Jegyek elővételben július 26-tól ORMAY-nál kaphatók.

Az előadás 7 órakor kezdődik.

761

A BMKSz Sportbizottságának hivatalos közleményei

A BMKSz Sportbizottsága az 1943 július 20-án megtartott ülésén a következő határozatokat hozta:

1. A beérkezett játékvezetői jelentések alapján a következő mérvetkező határozatokat hozta:

Spárta—Olympia 1:0 (1:0).
Hajrá—Lehel 9:0 (4:0).
Előre—Olympia 5:2 (2:2).
Spárta—Tisza 1:0 (1:0).
Schwäbischer—Roham 2:1 (0:0).

2. Játékvezető kiküldését 1943 augusztus 1-re:

Becskekerek: Hajrá—Olympia Vastag Ilés.

Törökbecse: Turul—Schwäbischer Heidecker Ferenc.

Törökkanizsa: Tisza—Előre Pelcs Miklós.

Pancsova: Végvár—Lehel Mertel János.

Torontálvásárhely: Spárta—Roham Miókovits István.

3. Játékosigazolások.

Roham S. E. részére: Tanok József és Gyermán István azonnali játékjoggal.

4. A játékvezetői jelentés alapján felfüggeszti Boros Antal, az Előre S. E. játékosának játékjogát és utasítja az egyesületet, hogy nevezet kiállítás körülményeiről legyzökönyvet haladéktalanul küldje be a BMKSz központi irodájába.

5. A Fegyelmi Szabályzat 28. §-a alapján az egyesbíró Szallay János a Végvár jáékosát szándékos durva játékért 6 heti játékiállommal bünteti, mely büntetés 1943. június 28-tól 1943. augusztus 9-ig tart.

6. A Spárta S. E. Pécsi Ferenc büntetésének felfüggesztése iránt beadott kérelmének a Fegyelmi Szabályzat 14. §-a alapján nem adhat helyet, mert a büntetésnek indokolt

esetekben való felfüggesztése csakis az ítélet kimondásával egyidejűleg történhet meg.

7. A rendező egyesületek kötelesek a rendező névsorát, a főrendező megjelölésével a játékvezetőnek még a mérkőzés megkezdése előtt még átadni. A játékvezetők a rendezők működését jelentésükben ismertessék. A rendezők ténykedéséért a rendező egyesület is felelősséggel tartozik.

8. A Sportbizottság a játékvezetői kar kiegészítése céljából felszólítja az összes volt játékosokat és mindazon sportférjakat, akik hajlandók volnának játékvezetőkként működni, hogy a jelentkezéseiket személyi adataik pontos feltüntetésével 1943. augusztus 1-ig küldjék be a BMKSz központi irodájába. A vizsgadíj 100 dinár amely a jelentkezéssel egyidejűleg küldendő be. Mindazon helységekből, ahol engedélyezett egyesület működik, okvetlen szükséges és különösen kívánatos a jelöltek jelentkezése. Elegendő számú jelöltek esetén a Sportbizottság az egyes központi fekvésű helységekből a vizsgák előtt játékvezetői tanfolyamokat fog tartani.

9. Az Előre S. E. panasza tárgyában felszólítja az Olympia S. E.-t, hogy azonnal jelentse, miért nem fizette meg az Előre S. E. csapattának kocsiköltségeit.

Ambrózy Károly s k. ügyvezető.

Szoba-inast

keresek 752

Jelentkezni: Aradáci u. 27

Felhívás

a birodalmi szabadságos munkásokhoz.

Mindazon munkások, akik a Birodalomból szabadságra jöttek és Bánát területén tartózkodnak, valamint szabadságuk idejét túllépték, felhívattak, azonnal jelentkezzenek a nagybecskereki munkástözsdenél, vagy a munkástözsde kirendeltségeinél Pancsován, Kikindán, vagy Versecen és ott jelentsék ki hajlandók-e azonnal visszatérni munkahelyükre a Birodalomba, esetleg terjesszék elő az okot, amely visszatérésüket akadályozza, mert ellenkező esetben annak a sajnálatos körülménynek teszik ki magukat, hogy kényszer utján szállítják a munkahelyre.

A szabadságidőnek túllépését a Birodalom munkáshivatalai szerződésszegésnek minősítik és szigorú elbírálás alá esik, ha az illető munkás nem tér vissza önként munkahelyére.

Minden egye szabadságos munkás köteles e hét folyamán jelentkezni, mert a Bánát területéről a transzport legkésőbb július 28-án, Belgrádból pedig július 30-án indul a Birodalomba.

A nagybecskereki munkáshivatali és kirendeltségei Pancsova, Kikinda és Versec

Rádióműsor

Péntek, július 23.

Budapest I.

10.15 A rádiózenekar műsorából. — 11.15 Sovinszky László szalonzenekara. — 11.40 „Étkezés az egyes évszakokban”. Mikes Margit dr. orvosi előadása. — 12.10 M. elles B la zenekar. — 2.00 Radics Gábor tánczeneegyüttese játszik. — 3.05 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. — 3.45 Honvédeink a szerzet szolgálatában. A közvetítést vezeti Hevessy Zoltán. — 4.00 Fuzes, Emilia Grieg dalokat énekel. Zongorán kísér Földes László. — 5.00 Tanczene. — 5.20 „Az újvidéki nyári keres edelmi szabadegyetem”. Földesdy József előadása. — 6.00 Német hallgatóknak. — 6.20 Magyar dalok. Hajdu Anna énekel. Kiséri Horvath Dudás József cigányzenekara. — 7.00 Könnyű nyarresti muzsika. A rádiózenekar hangversenye. — 8.25 Egy leány aki őt. Ráth-Végh István előadása Corday Saroltáról halála 150 éves évfordulóján. Felolvasás. — 8.50 Rosita Serrano műsorából. — 9.10 „Richelieu emlékiratai”. Vigjáték egy felvonásban. — 10.10 A rádiózenekar műsorából. — 11.10 Magyar nóták.

Szombat, július 24.

Budapest I.

10.15 Könnyű muzsika. — 11.15 Steller Mária énekel. — 11.40 Deák Ferenc humor. Egy Irén előadása. — 12.10 Szórakoztató zene. — 2.00 Illiczky László szalonzenekara. — 3.00 Zenekari művek. — 3.30 Ezer év anekdotái. Borsodi Bevilacqua Béla gyűjtéséből felolvas. — 5.00 Vidák József cigányzenekara muzsikál. — 5.30 Vidám hetköznapi. A pillanat öröme. Bókay János csevegése. Felolvasás. — 5.45 A Budapesti honvéd őrszülőalj zenekara játszik az Erzsébet Kioszkból. — 6.15 Harca fényért. Szabo Lőrinc verseiből ad elő. — 6.35 Malcsiner Béla táncszámokat zongorázik. — 7.00 Hangképek innen-onnan. — 7.30 Vidám, zenés hétvége. — 10.10 Ki mit szeret?

A szerkesztésért és kiadásért felelős Özvegy dr. Mara Jenőné Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. Becskerek (Nagybecskerek)